

Työväen Mailapojat

75-vuotias

• Työväen Mailapojat, TMP, vietti menestysriikkaan toimintansa 75-vuotisjuhla lauantaina 13.10. Kuntatalossa Kalliossa sairaala Diacorin kupeessa. Mukavien muistelojen merkeissä vietetyssä juhlassa oli läsnä toistasataa Tempolaista ystävineen sekä useita kutsuvieraita.

TMP on kuulunut vuosikymmeniä monipuolisen palloilutoiminnan erikois seurana pääkaupunkiseudun ja myös koko Suomen urheiluhistorian kärkijoukkoon.

TMP:llä ja sen jäsenistöllä on lukematon määrä eri urheilulajien Suomen mestaruuksia ja hyviä sijoituksia sekä maaottelu ym edustuksia aina olympialaisia myöten. Joukkoon mahtuu myös useita vuoden parhaiksi nimetty-

jä urheilijoita. Tämän päivän toiminta TMP:ssä on hiljaisempaa, mutta tarjoaa edelleen jäsenistölleen kunnonkohennusta ja liikunta sekä kilpailuvietin tyydyttämistä.

Seura perustetaan

Pesäpalloilun valtaisan innostuksen seurauksena haluttiin 20–30-lukujen vaihteessa perustaa pesiksen erikois seura myös pitkänsillan pohjoispuolelle. Eteläpuolellahan toimi maan vanhimpiin kuuluva Helsingin Pallonlyöjät eli HPL.

Perustavassa kokouksessa

10.10.1932

HTY:n talossa oli läsnä yli 30 innokasta pesimiestä. Aloitteentekijöiden, Visan edustuspelaajien, lisäksi paikalla oli myös Vesan, Kalervon ja Kullervon pelaajia. Kokouksessa puhetta johti yhtenä puuhamiehenä toiminut Olavi Suvanto ja sihteerinä toimi Rafael Laurin. Pesäpallon lisäksi päätettiin uuden seuran toiseksi lajiksi ottaa jääpallo. Nimi-ehdotuksia saatiin 150, joista valittiin Työviksen biljardimestarin Kauno Hokkasen ehdottama Maila-Pojat. Yhdistysrekisterissä nimi oli kuitenkin varattu ja se muutettiin muotoon Työväen Mailapojat ry eli TMP. Nimi vahvistettiin 25.2.1933.

Olavi Suvanto toimi myöhemmin monet vuodet pelämissen ohella TMP:n sihteerinä ja puheenjohtajana. Vuosien varrella monet urheilun järjestötoiminnan hommat poikivatkin Suvannolle entistä vaativampia tehtäviä aina TUL:n puheenjohtajuudesta Veikkaustoiminnan päädirektöriksi saakka. Mutta ”pitkä putki” oli Suvannon Aili -rouvallakin, kun hän toimi peräti 34 vuotta TMP:n tiukkana tilintarkastajana.

Seuran jäsenistö koostui toiminnan alkuvuosista lähtien pääasiassa Kallion ja Vallilan asukkaista. Näissä kaupunginosissa urheilutoiminta on kautta vuosien ollut aina erittäin voimakasta. Kalliossa Haapaniemen ja Brahen kentät sekä Vallilassa ”Kuntsin” kenttä ja Työväentalo ovat olleet tärkeitä toimintapisteitä kaupunginosien lukuisten koulujen ohella niin kesällä kuin talvellakin. Kallion ja

Vallilan kerhokeskuksien vilkas urheilutoiminta heijastui myös TMP:n toimintaan.

TMP:n johtokunta ja huvitoimikunta järjestivät heti perustamisvuonna itsenäisyyspäivän aattona 5.12.1932 raiakkaat ilmat HTY:n talossa. Illan tuotto oli 425 mk huolimatta ankeasta lamakaudesta sekä siitä seikasta, että seuran jäsenistä joka kolmas oli työttömänä. Mieliä yritettiin pirstää myös ns muokkausjumballa, jota järjestettiin kahdesti viikossa Tarmon salissa isolla Työviksellä.

Vuonna 1933 uusien tuulien puhaltaessa tehtiin seuran vuosikokouksessa merkittävä päätös; kiivaan keskustelun jälkeen äänestyksellä 14–10 perustettiin seuralle tuiki tärkeä naisjaosto. Naisjaosto pännikin heti tuulemaan, sillä se järjesti mm laivamatkan läntiseen saaristoon, vuosijuhlan sekä lokakuussa hienoitteita ilmat. Niissä esiintyi useita myöhemmin huipulle nousseita taiteilijoita mm Viljo Siivola, Ella Eronen, Matti Jurva ja Georg Malmsten. HTY:n juhlasalissa oli väkeä tuvan täydeltä. Samassa kuussa järjestettiin vielä yleiset jorot, joissa soitti itse Dallapè. Sodan jälkeen kerättiin varoja oikein urakalla ja peräti 42 kertaa tanssittiin yleisöä Sörkan Vennulla.

Seuran tulevaisuuden kannalta tehtiin viisas päätös antaa Rafael Laurille (ent. Laurin) tehtäväksi nuorten osaston käynnistäminen. Demarissa ilmoitettiin asiasta ”uutisena” ja eräänä iltana pyöri Haapiksen kentällä Rafan ympärillä 40 poikaa. Tästä käynnistyi vauhdilla junioritoiminta, joka olikin eräs TMP:n vahvuuksista. ”Kotipesä” Haapis veti jatkuvasti lisää eri-ikäisiä poikia ja myöhemmin myös tyttöjä pesiksen pariin. Suu-

Iloiset ilmeet kertovat kaiken. Suomen mestarijoukkue vuodelta 1960 yhdessä valmentaja Kalevi Äijälän kanssa. Kuvassa on myös kolme Stadin Slangin jäsentä.

ri osa nuorista tuli Hämeen-tien ja muiden lähikatujen taloista Rafan koulutukseen. Sama ilmiö nähtiin talvikautena myös koripallossa, sillä Valkan Työviksellä riitti kuhinaa, kun Rafa opetti nuoria koriksen jalossa taidossa.

Pesiksessä mestaruuksia ja muutakin menestystä

TMP:n ensimmäinen kilpailullinen tapahtuma ei ollut pesäpallossa, vaan toisessa seuran alkuaikojen lajissa jääpallossa, jossa pelattiin ottelu Brahiksella Ponnistuksen reservijoukkueen kanssa. Ponnarit voittivat ottelun niukasti 4-2. Siitä alkoikin TMP:n värikäs ja menetyksellinen taival Suomen urheiluelämässä.

Seuran "kultakauden" pesäpallossa voidaan katsoa varsinaisesti alkaneeksi TUL:n sarjassa vuonna 1936, jolloin TMP voitti ensimmäisen mestaruutensa. Kahdenkymmenen vuoden aikana mestaruuksia kertyi peräti yhdeksän. Toisaalta vuosi toi merkittävän tappionkin, ei pelillisen,

TMP:n hokkimiehet puolustavat maalia.

vaan vuosikokouksen päätöksen, jolla päätettiin toistaiseksi naisosaston toiminta lopettaa. Syynä oli se, että mies-yhdeksikön pelaajien kanssa tapah-

tuneet avioitumiset tyrehtyivät naisten toiminnan. Nuoret rouvat saivat "komennuksen" hellan äärelle ja kentälle ei ollut enää asiaa.

Talvisodan jälkeen pelattiin ensimmäinen virallinen ottelu Hesperiaassa 22.8.1940, kun tunnetut joukkueet HPL (SVUL) ja TMP (TUL) pelasivat tasan 4-4. Sitä ennen, 15.8., oli tosin ehditty allekirjoittaa TUL:n ja PPL:n välinen yhteistoimintasopimus.

Arvostetussa Suomen mestaruussarjassa TMP:n miesjoukkue oli yhtäjaksoisesti peräti 22 pesiskautta vuosina 1945-1966, jolloin joukkue putosi pääsarjasta. Se oli karvas pala seuralle ja kova isku Hesän pesikselle sekä laajemminkin koko lajille. TMP:n jengi oli parhaimmillaan mestaruussarjan väriläiskä, jossa pelaajien nopeus, lyöntivoima ja liikkuva ulkopeli olivat katsojien mieleen. Joukkueessa esiintyi vuosien aikana lahjakkaita ja monipuolisia kave-reita, joista monet olivat tekijöitä useammassakin lajissa. Miesjoukkue ei koskaan SM-sarjassa saavuttanut kirkkaimpia mitaleita, hopeaa ja pronssia tuli kyllä.

Mainio varavahti "vasuri" Paul Vainio oli peräti yhdeksässä alkuaikojen arvo-ot-

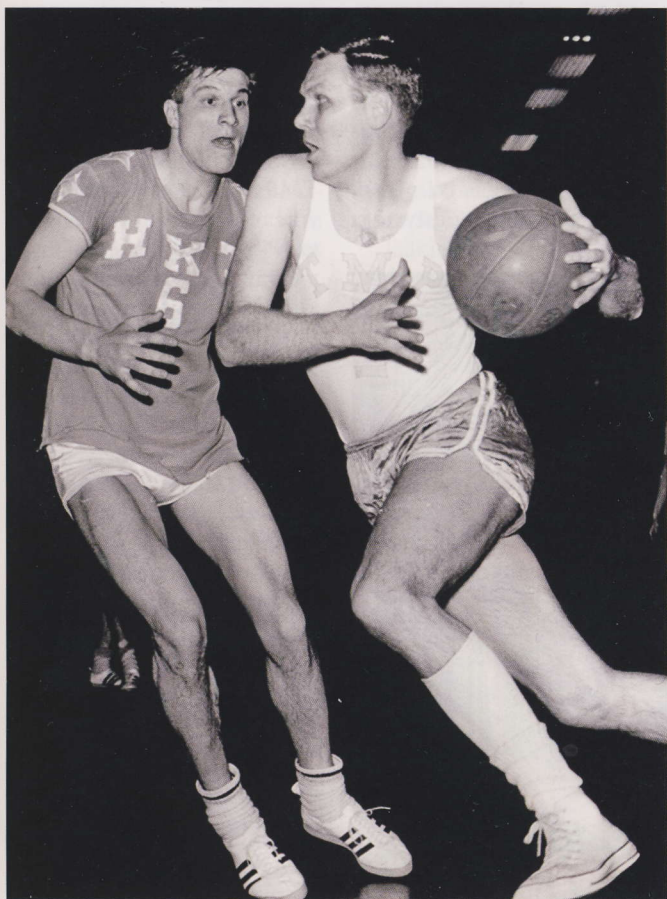
telussa PPL-TUL sekä myöhemmin Itä-Länsi- ja PPL-Lehdistö -ottelussa mukana ja TMP:n "ykkösurheilija" Raimo "Spike" Lindholm nimettiin viiteen Itä-Länsi -otteluun. Kaikkiaan kymmenen TMP:n pelaajaa on edustanut Lännen joukkuetta.

TMP:n pelaajien täysosumavuosi oli vuonna 1965, jolloin Jorma Kyntölä nimettiin vuoden parhaaksi pelaajaksi, tuulennopea Raimo Vilén voitti etenijäkilpailun ja Pentti "Kiukki" Katainen saavutti lyöjä-kuninkuuden. Pauli "Pappi" Alhonen oli vuoden paras lukkari vuonna 1955 ja Kiukki lyöjäkuningas myös 1961.

Ennen TMP:n naisten menestystarinaa seuran nuoret tekivät historiaa. A-pojat voittivat neljästi TUL:n mestaruuden, mutta varsinainen pauku tuli vuonna 1945, jolloin pojat vahvalla joukkueellaan ottivat seuran ensimmäisen Suomen mestaruuden pesäpalloilussa. Se oli huikea näyte vahvasta juniori-toiminnasta, jonka Rafa Lauri käynnisti 30-luvun alussa.

Naiset huikeaan menestykseen

Seuran naistoiminnan käynnistyttyä uudelleen oli TMP ▶

Stadin kundi "Spike" Lindholm vauhdissa. HKT:n Martti Liimo yrittää palloa pois, mutta turhaan?

► mukana myös kilpailutoimin-
nassa, lähinnä TUL:n mestaruussarjassa, mutta saavutukset eivät olleet kehuttavia.

Vuonna 1957 allekirjoittanut joutui TMP:n naispesäpalloilun vaikutuspiiriin, josta oli seurauksena valmentaja-pelinjohtajan ”duuni”. Joukkueessa tehtiin täydellinen nuorennusleikkaus ja ”naisten” keski-ikäsi tuli 14–15 vuotta. Määrätietoisien harjoittelun seurauksena tytöt olivat vuonna 1959 murskaavan ylivoimaisia SM-sarjajaksinnoissa. Seuraavan vuonna pesiskauden suurin yllätys oli se, että TMP:n tytöt ottivat vakuuttavasti Suomen mestaruuden. Hesperian uusintaottelussa kaatui monivuotinen mestarijoukkue Palo-Toverit 11–7. Tämä ei ollut mikään onnenkantamoinen, sillä TMP:n tytöt ottivat hienoilla peliesityksillään mestaruuden myös kahtena seuraavana vuonna. Neljännen mestaruuden TMP sai vuonna 1967, jolloin peliä johti jo ”Pappi” Alhonen.

Mestaruussarjavuosinaan 1960–74 TMP:n naisjoukkue saavutti kahdeksan mestaruutta, neljä hopeasijaa ja keran pronssia. Vain kahdesti joukkue jäi ilman mitaleita.

Kautta aikain ylivoimaisesti paras naispesäpalloilijamme Tuula Rantanen saavutti peräti 12 Suomen mestaruutta,

joista TMP:ssä neljä. Kahdeksan mestaruutta on joukkueen kapteenilla Anja ”Mandi” Ilosella ja Riitta ”Snadi” Härmäläisellä (kolme TMP:ssä).

Rantanen oli ennätyskelliset 16 kertaa Itä-Länsi -ottelussa ja ennätys on ehkä sekin, että allekirjoittanut oli 12 kertaa Lännen joukkueen valitsijana ja pelinjohtajana. Lisäksi Tuula valittiin vuoden parhaaksi pesäpalloilijaksi kuusi kertaa ja parhaaksi etenijäksi viisi kertaa. Tuula ”Tsukka” Salonen oli vuoden paras naispesäpalloilija ja vuoden etenijä kolmasti vuosina 1961–1963 sekä lyöjäkunin-gatar vuonna 1963. Tsukka on myös Stadin Slangin friiduja.

TMP:n loistava menestys naisten SM-sarjatasolla loppui vuonna 1974, jolloin joukkue luopui sarjapaikastaan ja Haapisaari vaihtoi.

Koriksessa paljon maaottelupelaajia

Seuran ohjelmaan otettiin uutena lajina koripallo, vaikka sodan pilvet varjostivat jo Suomen taivasta. Koripallosa tuli toinen vahva ja menestyksenkäs urheilumuoto pesiksen rinnalle.

Harjoitukset alkoivat Työväen Tarmon salilla vuonna 1941. Siellä pelattiin myös ensimmäiset matsit harjoitusmielessä TMP:n, Kullervon, Tarmon ja HKT:n kesken.

Ottelut olivat rajuja – miestä otettiin käsipallomaisesti säännöistä viis veisaten. Tästä johtuen korinteko oli vaikeata ja koriluvut liikkuvatkin siinä 10–20 pisteen tienoilla. TMP:n joukkue koostui pääasiassa pesäpalloilijoista, jotka pitivät kuntoaan yllä talvella pelaamalla kiintoisaa lajia. Ensimmäinen koriksen liitto-ottelu pelattiin Suomen Koripalloliiton ja TUL:n välillä 4.4.1941. SKL voitti pelin luvuin 30–10. Yhteiset sarjat aloitettiin samana vuonna. TUL:n joukkueessa oli useita TMP:n pelaajia mm Esko Nenonen ja Vili Suominen, jotka olivat pelaamisen ohella myös todellisia seuratoiminnan työmihiä. Nuorilla oli harjoitukset siihen aikaan Vallilan Työväen jumppasalissa lauantai-iltaisina ja sunnuntai-aamuina, jolloin harjoituksissa kävi ajankohdasta huolimatta 60–70 nuorta koripalloilijaa. Vuonna 1947 ratkaistiin Suomen mestaruus liittojen mestareiden välisessä ottelulla NMKY-TMP. Kristika voitti ottelun ”murskaluvuin” 11–7.

Naiskoripalloilu alkoi 50-luvun alkupuolella. Seuran ensimmäinen maaottelupelaaja oli Sirkku Kortelainen edustaessaan Suomen EM-kisoissa Moskovassa 1952.

Miesjoukkueella oli monet vuodet jatkuvaa menestystä ja

hyviä sijoituksia SM-sarjassa, mutta Suomen mestaruus jäi puuttumaan. TUL:n mestaruuksia tuli kyllä useita. Helsingin olympiakisoissa 1952 Suomen maaajoukkueessa oli peräti kolme TMP:n koripalloilijaa: Kaj Gustafsson, Tuomo Ristola ja Spike Lindholm. Spike uusi temppunsa myös Tokion kisoissa 1964. TMP:n ja Suomen kori-palloilussa Spike oli oma lukunsa, hänet valittiin kuutena vuotena vuoden parhaaksi koripalloilijaksi ja maaotteluedustuksia oli peräti 116. Spikestä kertoo enemmän Tsilari nro 3/2002, jossa kynää käytti Slangin varapuheenjohtaja Kohvan Masa.

60–70-luvuilla tuli Suomen mestaruuksia ja mitaleita roppakaupalla eri joukkueille. Ensimmäisen A-tyttöjen mestaruuden TMP voitti 1960 ja A-poikien mestaruuden vuonna 1964. Naisjoukkue voitti ainoan mestaruutensa 1968, mutta joukkue sai kahdeksan kertaa hopeaa ja kolmasti pronssia; yhteensä 12 mitalia vuosina 1964–75. TMP:n ikämiehet voittivat Suomen mestaruuden 1970. Sarjapelaamisen ohella joukkueilla oli myös kansainvälistä toimintaa.

Naisten tai miesten SM-sarjoissa ei tällä hetkellä ole TMP:n joukkueita, mutta toivotaan parempaa tulevaisuutta. Nykyään TMP:n lippua pitävät korkealla lähinnä lukuisat eri-ikäiset seniorijoukkueet harjoituksineen ja otteleineen SM-, EM- ja MM-kisoissa. Menestystä tulee vielä vanhemmallakin iällä: miesten tuorein Suomen mestaruus on tältä vuodelta 65+-sarjassa (kaksi mestaruutta 90-luvulla 60+-sarjassa) ja naisilla on peräti neljä Suomen mestaruutta 40+-sarjassa tällä vuosituhanella. Golden Girls nimellä kansainvälisiä turnauksia pelaava joukkue 50+ on voittanut jopa Euroopan mestaruuden.

Pohjolan mestaruus pingiksessä

Pöytätennis oli myös vahva laji seuran alkuvuosista lähtien. Lajia harrastettiin jo vuonna 1935 Työväentalon tornihuo-

Mestaruussarjajoukkueessa kovia keilojen kaatajia vuonna 1981.

neessa. Innokkaimmat pelaajat olivat seuran nokkamiehet, monen lajin harrastajat Olavi Suvanto ja Vili Suominen. Harjoitteluolosuhteet ja välineet olivat kovasti puutteelliset mm mailat olivat omatekoisia. Innostus oli sitäkin kovempi.

Sotavuodet veivät pelaajat ja varsinaisesti pingis pääsi vauhtiin vasta vuonna 1948, jolloin seuran käyttöön saatiin Vallilan Työväen voimistelusalusi, jossa oli useampi pelipöytä. Seurauksena oli harrastajamäärien huomattava kasvu. Vuosien saatossa TMP:n pingispelaajat osoittivat olevansa oikeita mitalirohmuja, sillä mestaruuksia tuli sekä TUL:n ja TUK:n kisoissa että peräti 29 Suomen mestaruutta kaksin- ja nelinpeleissä.

Moninkertaiset Suomen mestarit Kalevi Lehtonen ja Sylvia Munkberg voittivat komeasti myös Pohjoismaiden mestaruuden sekanelinpelissä vuonna 1959. Samana vuonna TMP voitti kaikkiaan seitsemän Suomen mestaruutta ja vuonna 1960 viisi mestaruutta ollen näinä vuosina Suomen paras pöytätenniseura. Lehtonen ja Munkberg menestyivät Pohjoismaisissa kisoissa myös vuonna 1960. Muitakin menestyjiä oli useita. 70-luku oli hiljaista laskukautta, jolloin TMP pelasi Suomi-sarjassa keskinkertaisesti ja lajin harrastaminen loppui pikku hiljaa.

Keilojen kaatoja ja paikkoja

Helsingin Urheilutalon keilahalli valmistui syksyllä 1961 ja silloin heräsi ajatus lajin ottamisesta TMP:n ohjelmistoon. Keilailu olisi laji, jota voisi vielä vanhempanakin harrastaa. Heti alusta alkaen keilailun harrastajajoukko kasvoi tasaisesti ja seuran muista lajeista siirtyi ajan myötä harrastajia keilailun pariin.

Alku oli miesvoittoista, mutta vuonna 1964 tulivat naiset mukaan. Ensimmäinen kilpailukosketus oli naisilla vuonna 1966. Seitsemänkymmentäluku oli jatkuvan kasvun aikaa, jolloin TMP alkoi järjestää mm "Tempon Tempaus" -kilpailua. Pauli "Pappi"

Alhonen saavutti Helsingin suurmestarin arvon ja muutkin pelaajat saavuttivat useita TUK:n mestaruuksia.

Vuonna 1980 nousivat miehet HBL:n mestaruussarjaan ja naiset tekivät saman tempun 1981. Vuotuiseen "Tempon Tempaus" -kilpailuun osallistui ennätysmäärä keilailijoita ja viikonlopun aikana kirjattiin yhteensä 445 suoritusta.

Vili Suominenkin saavutti aikanaan suurmestarin arvon. TMP:n parhaina henkilökohtaisina saavutuksina olivat molskilla "kaatojen" tekemiseen tottuneiden Suomen parhaiden painijoiden Pekka Hjeltin ja Jouko Kuossarin täyskaadot, 300 pistettä.

TMP:n keilaajat olivat vuosikymmenien aikana erilaisissa kilpailutoiminnassa ahkerasti mukana hyvällä menestyksellä. Muutaman vuoden kuluttua tulee keilailun 50. toimintavuosi täyteen, joten toiminta jatkuu ja keilat kaatuvat entiseen tapaan.

Myös muita lajeja harrastettiin

Jääpallo aloitti varsinaisesti kilpailutoiminnan seurassa vuonna 1933. Vuosittain TMP oli erilaisissa sarjatouhuissa mukana ja nousikin TUL:n mestaruussarjaan vuonna 1950 voitettuaan 20-joukkueisen Suomisarjan.

Jääkiekko tuli seuraan vuonna 1946 Ensio Santasen innokkaan toiminnan seurauksena. Hän toimi myös harjoitusten vetäjänä. Enska on muuten Stadin Slangin entisiin "nokkamiehiin" kuuluneen Santasen Supan sukulaissielu. TUL:n mestaruussarjassa TMP sai mm pronssia.

Jalkapallo tuli kuin varkain TMP:n virallisten lajien joukkoon samaan aikaan lätkän kanssa. Vähäisen harrastajien määrän hiljalleen hiipuessa joukkueen kasaamisessa tuli vaikeuksia ja futiksen harrastaminen lopahtikin 50-luvun alkupuolella.

Maahockey kulkeutui seuran entisen puheenjohtajan "Stena" Stenlundin mukana. Innokkaana bandymiehenä hän keräsi ensimmäiset lajin

TMP:n maajoukkuetytöt Tuula "Tupu" Pekkala (ent. Kämäräinen) ja Leena Hakola (ent. Roiha) koriksessa Ruotsin kaadossa.

harrastajat seuraan vuosina 1951–52. TMP:n hokki-joukkue menestyikin hienosti, sillä seitsemän SM-mitalin putken kruunasi Suomen mestaruus vuonna 1967. TMP:llä joukkueilla miehissä, nuoris- ja ikämiehissä on ollut jatkuvasti menestystä SM-sarjassa ja muissakin otteluissa, myös kansainvälisessä toiminnassa. Vuosien saatossa myös useita seuran pelaajia on ollut maajoukkueetehtävissä. Ja mikä ilahduttavinta, tässä lajissa on myös jälkikasvua, joten toiminnan jatkuvuus on varmemmalla pohjalla.

Vuosikymmenien aikana on seuran eri lajien kilpailu- ja harrastustoiminnan lisäksi ollut paljon muuta toimintaa jäsenistön keskuudessa ja sen hyväksi.

TMP:llä ensimmäinen naispuheenjohtaja

Seuran historiassa tapahtui vuonna 2006 merkittävä muutos, kun koripalloilijana menestystä saavuttanut Mer-

ja Kivi valittiin TMP:n ensimmäiseksi naispuoiseksi puheenjohtajaksi. Häntä ennen oli kaikkiaan 13 miestä toiminut 73 vuoden ajan seuran puheenjohtajana eripituisia jaksoja.

Merjan edeltäjä Matti Savolainen oli seuran puheenjohtajana peräti 23 vuotta. Eriytisesti keilailumiehenä tunnettu Masa kutsuttiin TMP:n 75-vuotisjuhlissa seuran kunniapuheenjohtajaksi nro 2. Ensimmäinen kunniapuheenjohtaja oli TMP:n perustaja, edesmennyt Vili Suominen, joka oli monen lajin huippuja edustusurheilija sekä monipuolinen seurajohtaja.

Menestystä Merja Kivelle vaativassa tehtävässä kainolla toivomuksella, että hän löytäisi sopivat lääkkeet junioritoiminnan henkinherättämiseksi TMP:n entisissä vahvoissa lajeissa pesiksessä ja koriksessa.

Helsingissä 29. marraskuuta 2007.

Kalevi Äijälä